

*Załącznik
do Uchwały nr 117/2018
Zarządu Banku Spółdzielczego w Ślesinie
z dnia 21.06.2018 r*

Informacje podlegające ujawnieniu
wg stanu na dzień 31.12.2017 r.

Ślesin, czerwiec 2018 r.

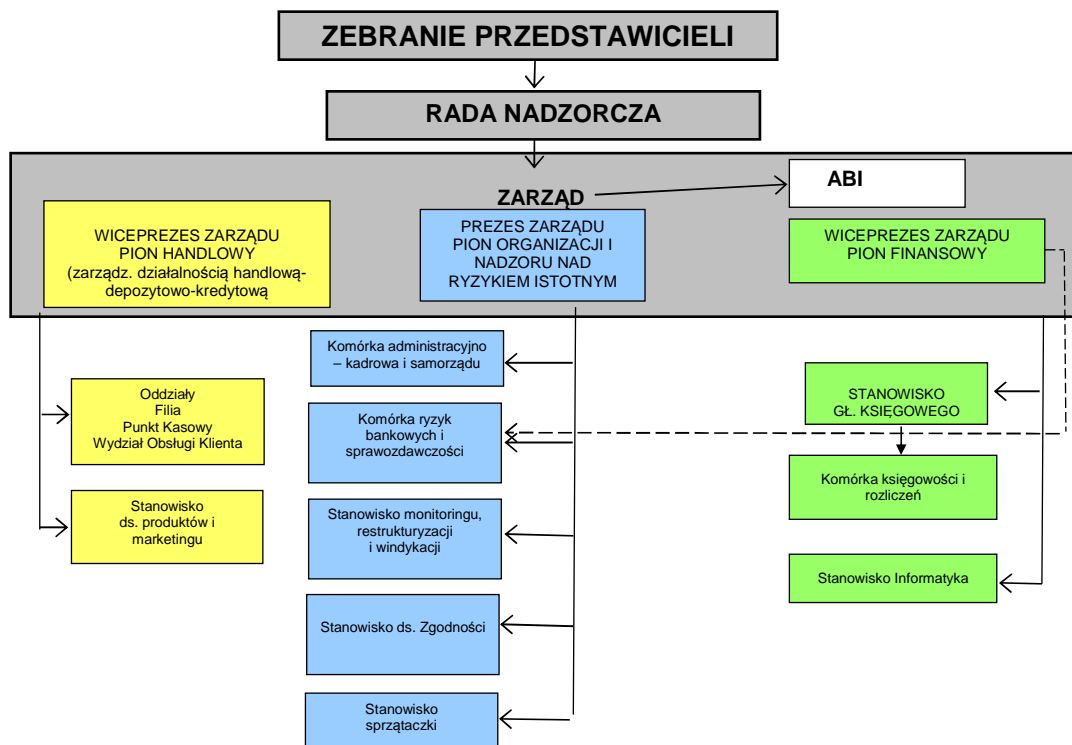
Niniejsze opracowanie przedstawia informacje, które Bank zobligowany jest ujawnić zgodnie z wymogami przepisów prawa powszechnie obowiązującego, uchwał i rekomendacji KNF oraz „Zasad polityki informacyjnej w Banku Spółdzielczym w Ślesinie”, wprowadzonej Uchwałą Zarządu nr 76/2018 dnia 16.05.2018 r., zatwierdzonej Uchwałą Rady Nadzorczej nr 30/2018 dnia 17.05.2018 r.

I. Informacje ogólne o Banku.

Bank Spółdzielczy w Ślesinie z siedzibą w Ślesinie, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2017 roku. Bank wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000105830 w Sądzie Rejonowym Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, IX Wydział Gospodarczy. Bank jest spółdzielnią.

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności. Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W ŚLESINIE

II. Zakres przedstawionych niżej informacji jest dostosowany do specyfiki działalności Banku, przy uwzględnieniu następujących założeń:

1. Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:
  - 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
  - 2) metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego.
2. Bank nie prowadzi działalności handlowej.
3. Bank nie korzysta z technik redukcji ryzyka.

III. Informacje obejmujące cele i strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Ujawnienia w zakresie celów i strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka obejmują strategię i procesy zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Strategie i procesy zarządzania, dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku regulują niżej wymienione regulacje wewnętrzne:

- 1) „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Ślesinie” ,
- 2) „Strategia zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Ślesinie” ,
- 3) „Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Ślesinie” ,
- 4) „Zasady zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie w Banku Spółdzielczym w Ślesinie” ,
- 5) „Zasady zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Ślesinie” ,
- 6) „Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Ślesinie” ,
- 7) „Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Ślesinie” ,
- 8) „Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Ślesinie” ,
- 9) „Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Ślesinie” ,
- 10) „Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Ślesinie” ,
- 11) „Instrukcja System Informacji Zarządczej w Banku Spółdzielczym w Ślesinie” .

Do podstawowych ryzyk bankowych uznanych przez Bank za istotne, zaliczone są:

- ryzyko płynności,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko kredytowe,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko kapitałowe.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
- utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem płynności:

- Rada Nadzorcza:
  - w ramach pełnionego nadzoru dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku,
  - zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem,
  - ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank,
  - zatwierdza scenariuszowe plany awaryjne płynności.

- Zarząd:

- zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności,
- zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem płynności,
- wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad,
- odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą wyrażonego apetytem i tolerancją na ryzyko.

- Komórka Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości monitoruje ryzyko płynności,

- Komórka Księgowości i Rozliczeń zarządza ryzykiem płynności, i wykonuje zadania związane z optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków,

- Pozostałe komórki lub osoby odpowiedzialne są za:

- kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
- sporządzanie wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby Planu awaryjnego;
- przekazywanie do komórki zarządzającej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych.

Za obszar ryzyka płynności w Banku odpowiadają:

- Główny Księgowy w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności,

- Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka płynności.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest:

1) zapewnienie bezpiecznego przebiegu wszystkich procesów biznesowych w Banku przy optymalizacji efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie występowaniu strat operacyjnych i ich minimalizowanie,

2) racjonalizację kosztów,

3) zwiększanie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne,

4) automatyzacja procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;

5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku obejmuje:

- identyfikację procesów, a w ich ramach:

- krytycznych procesów biznesowych,
- procesów kluczowych

- identyfikację ryzyka;

- pomiar i ocenę ryzyka;

- stosowanie narzędzi redukcji ryzyka;

- monitorowanie ryzyka, w tym:

- raportowanie zdarzeń i incydentów,
- monitorowanie poziomu wyznaczonych limitów wewnętrznych,

- analizę kluczowych wskaźników ryzyka (KRI).

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym:

- Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność,

- Zarząd zapewnia skuteczność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez jego regularne przeglądy,

- jednostki/komórki organizacyjne Banku:

- 1) Administrator ryzyka operacyjnego – pracownik pełniący funkcje analityczne, doradcze i wspomagające w stosunku do Zarządu w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku,
  - 2) Właściciel ryzyka – pracownik kierujący jednostką/komórką organizacyjną, który w codziennej pracy uczestniczy w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym poprzez:
    - a) sprawowanie kontroli wewnętrznej funkcjonalnej nad pracą nadzorowanych obszarów, komórek lub pracowników Banku,
    - b) identyfikację, zapobieganie powstawaniu lub skutkom wystąpienia ryzyka operacyjnego towarzyszącego wykonywaniu codziennych czynności podległych jednostek organizacyjnych.
  - 3) Akceptanta ryzyka - pracownika jednostki/komórki organizacyjnej Banku, wyznaczonego do kwalifikowania (weryfikacji i akceptowania) zdarzeń/incydentów ryzyka operacyjnego;
  - 4) Operatora ryzyka - każdego użytkownika systemu informatycznego, który ma możliwość wprowadzenia zdarzenia ryzyka operacyjnego do rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego.
- Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym Banku na dzień 31.12.2017 r. sprawował Prezes Zarządu.

Ryzyko braku zgodności definiuje się jako skutki nieprzestrzegania przez Bank przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności stanowi, obok funkcji kontroli, drugi element zapewnienia zgodności w Banku. W zarządzaniu ryzykiem braku zgodności Bank przede wszystkim kładzie nacisk na prowadzenie działań zgodnych nie tylko z szeroko rozumianymi normami prawnymi (zewnętrznymi i wewnętrznymi), lecz również normami, które charakteryzują Bank, jako instytucję zaufania publicznego.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje: identyfikację ryzyka, ocenę ryzyka, kontrolę ryzyka, monitorowanie ryzyka, raportowanie.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) dążenie i dbałość o:
  - wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
  - pozytywny odbiór Banku przez klientów,
  - przejrzystość działań Banku wobec klientów,
  - stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

Rada Nadzorcza w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności:

- 1) nadzoruje wykonywanie przez Zarząd obowiązków dotyczących zapewniania zgodności zarówno w ramach funkcji kontroli, jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 2) zatwierdza niniejsze zasady i nadzoruje ich przestrzeganie;
- 3) co najmniej raz w roku ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, w oparciu o okresowe raporty Stanowiska ds. zgodności oraz informacje od Zarządu;
- 4) informuje Spółdzielnię o wynikach oceny, o której mowa w pkt. 3).

Zarząd w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności:

- 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, w tym za ustanowienie stałej i efektywnie działającej komórki do spraw zgodności, organizację procesu zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad jego funkcjonowaniem;

- 2) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie oraz zapewnienie przestrzegania niniejszych zasad;
- 3) odpowiada za składanie sprawozdań Radzie Nadzorczej w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
- 4) w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu niniejszych zasad podejmuje środki naprawcze lub dyscyplinujące.

W Banku rolę komórki ds. zgodności pełni Stanowisko ds. zgodności, wykonujące również zadania związane z kontrolą wewnętrzną. Do jego zadań należy:

- 1) prowadzenie rejestru naruszeń compliance;
- 2) sporządzanie na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej informacji dotyczących stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności, zmian w poziomie ryzyka;
- 3) przedstawianie Zarządowi propozycji działań, które będą miały na celu minimalizowanie powstałego ryzyka braku zgodności i ograniczanie występowania takich naruszeń przepisów prawa i norm postępowania w przyszłości;
- 4) bieżące informowanie Zarządu o przypadkach występowania istotnych naruszeń compliance;
- 5) monitorowanie na bieżąco zmian w zewnętrznych przepisach prawa; informowanie pracowników Banku, w sposób ogólnie dostępny o zaistniałych zmianach w zewnętrznych przepisach prawa;
- 6) opiniowanie nowych produktów lub procesów pod kątem ryzyka ewentualnego wystąpienia zdarzeń compliance;
- 7) opiniowanie procedur wewnętrznych lub wzorów umów, pod kątem ich zgodności z zewnętrznymi przepisami prawa oraz występowania ewentualnych zapisów, które mogłyby wygenerować naruszenie compliance (z wyjątkiem wzorów przygotowywanych przez Spółdzielnię lub Bank Zrzeszający);
- 8) opiniowanie materiałów reklamowych Banku (z wyjątkiem materiałów przygotowywanych przez Bank Zrzeszający);
- 9) monitorowanie terminowości i zakresu aktualizacji procedur wewnętrznych;
- 10) monitorowanie realizacji zaleceń wydanych przez podmioty zewnętrzne, w tym przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Spółdzielnię;
- 11) monitorowanie realizacji zaleceń wydanych przez Prezesa Zarządu w wyniku kontroli wewnętrznych;
- 12) projektowanie, wprowadzanie i stosowanie procedur i metodyk zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 13) kształtowanie świadomości istnienia ryzyka braku zgodności wśród pracowników Banku;

Wszyscy pracownicy Banku zobowiązani są do:

- 1) znajomości przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania w zakresie, który dotyczy realizowanych przez nich obowiązków;
- 2) bezwzględnego przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
- 3) informowania SDZ o przypadkach naruszeń compliance;
- 4) zgłaszania do SDZ własnych pomysłów dotyczących możliwości ograniczenia naruszeń compliance;
- 5) dbałości o dobre imię Banku i godne jego reprezentowanie;
- 6) lojalności wobec Banku, w którym są zatrudnieni;
- 7) wykorzystywania posiadanej wiedzy i kwalifikacji w interesie Banku i jego klientów;

- 8) niepodejmowania czynności, które mogłyby doprowadzić do konfliktu interesów pomiędzy nimi a Bankiem, w szczególności nie powinni podejmować działań konkurencyjnych wobec Banku, w którym są zatrudnieni;
- 9) nienadużywania zajmowanego w Banku stanowiska do osiągnięcia nienależnych osobistych korzyści;
- 10) okazywania szacunku wobec pracowników podległych, w tym w szczególności niestosowania jakichkolwiek form mobbingu lub dyskryminacji.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 5% sumy bilansowej;
- zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez: stosowanie dla produktów klientowskich stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) - zwłaszcza dla aktywów wrażliwych, oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego).

Bank nie prowadzi działalności handlowej (w rozumieniu przepisów Komisji Nadzoru Finansowego), operacje bankowe zaliczane są do portfela bankowego .

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej:

Rada Nadzorcza:

- w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku,
- zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem,
- ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank.

Zarząd:

- zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
- zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
- wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad,
- odpowiada za utrzymanie ryzyka stopy procentowej na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą;
- podejmuje decyzje w zakresie ustalania oprocentowania oferowanych produktów bankowych.

Komórka Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości zajmuje się:

- okresowym weryfikowaniem, aktualizowaniem oraz przygotowywaniem propozycji zmian

procedury - „Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Ślesinie”, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka stopy procentowej oraz poziomu limitów;

- zgłaszaniem potrzeb zmian w polityce zarządzania ryzykiem stopy procentowej Banku;
- zapewnieniem zgodności procedury „Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Ślesinie”, ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
- proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
- dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych;
- analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka stopy procentowej;
- monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
- oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko stopy procentowej,
- opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych w zakresie poziomu rynkowych stóp procentowych oraz badaniem scenariuszy skrajnych warunków;
- sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
- opracowuje propozycje rekomendacji wydawanych przez Zarząd Banku dla komórki zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka stopy procentowej;
- składaniem propozycji zmian poziomu stóp procentowych Banku lub rodzaju stóp referencyjnych.

Komórka Księgowości i Rozliczeń:

- wykonuje zadania związane z kształtowaniem poziomu pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w ramach zagospodarowywania nadwyżek środków Banku.

Ryzyko kredytowe (w tym: ryzyko koncentracji zaangażowań, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych):

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 3%.
- 4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 30 %;
- 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;

- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;
- 4) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 65% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania.

Ryzyko koncentracji:

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;
- 3) budowę, weryfikację i aktualizację Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
- 2) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH):

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 5% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 75% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza poziomów określonych w niniejszej strategii.
- 2) stosowanie limitów LtV, na maksymalnym poziomie:
  - a) 80% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
  - b) 90% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym,

- c) 75% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej lub 80% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym.
- 3) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów detalicznych i rolników, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania 25 lat;
- 4) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:
  - a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;
  - b) zlecenie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 20% i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych.

Ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK):

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 5% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 6% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 10 lat;
- 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza:
  - a) 55% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
  - b) 65% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw i nie przekracza trzykrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
  - c) 70% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza trzykrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem kredytowym:

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku uczestniczą:

Rada Nadzorcza – która:

- 1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku;

- 2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
- 3) udziela zgody na udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia członkowi Zarządu albo Członkowi Rady Nadzorczej Banku, o której mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe.

Zarząd:

- 1) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem kredytowym;
- 2) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 1;
- 3) odpowiada za skuteczność zarządzania ryzykiem kredytowym;
- 4) podejmuje decyzje o przyznaniu kredytu;
- 5) akceptuje ustalenia/wyniki procesu monitoringu ekspozycji kredytowych, zgodnie z zapisami procedury dotyczącej klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków.

Stanowisko Monitoringu, Restrukturyzacji i Windykacji – będące m.in. komórką monitorującą portfelowe ryzyko kredytowe wykonuje zadania związane z:

- 1) zarządzaniem wszystkimi aspektami portfela ryzyka kredytowego, z wyjątkiem opracowywania propozycji procedur, dotyczących ryzyka kredytowego, ich weryfikacji i zmian do tych regulacji;
- 2) proponowaniem wysokości przyjętych limitów w obszarze ryzyka kredytowego, weryfikacją i aktualizacją tych limitów;
- 3) dokonywaniem pomiaru ryzyka;
- 4) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 5) identyfikuje, mierzy, monitoruje i kontroluje ryzyko koncentracji zaangażowań dotyczące wniosków kredytowych, w odniesieniu do których decyzje przekraczają pełnomocnictwa Jednostki operacyjnej;
- 6) przeprowadza kontrolę działalności kredytowej i szkolenia dla pracowników kredytowych Jednostek operacyjnych;
- 7) monitoruje ekspozycje kredytowe udzielone na działalność gospodarczą oraz rolniczą w sytuacji „normalne” „pod obserwacją” i „poniżej standardu” o łącznym zadłużeniu 500 000,00 zł. i powyżej;
- 8) monitoruje ekspozycje kredytowe w kategorii „wątpliwe” i „stracone” oraz prowadzi windykację;
- 9) zajmuje się gromadzeniem informacji o profilu skali ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie otrzymanych od pracowników Banku. Na tym stanowisko tworzone są zbiorcze bazy danych oraz analizy;
- 10) inicjuje i koordynuje działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- 11) zajmuje się gromadzeniem informacji o profilu ryzyka DEK.

Pracownik KRBS, któremu przydzielono zadania związane z:

- okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym, przygotowaniem propozycji zmian procedur dla Zarządu;
- zapewnieniem zgodności tych procedur ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;

Kierujący Jednostką operacyjną – jest odpowiedzialny za identyfikację ryzyka kredytowego

poszczególnych kredytobiorców, ocenianych i monitorowanych w podległej mu jednostce.

Wskazani pracownicy Jednostki operacyjnej – którzy odpowiadają w szczególności za:

- 1) pozyskiwanie klientów;
- 2) gromadzenie dokumentacji kredytowej do wniosku o kredyt (z uwzględnieniem identyfikacji podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie);
- 3) weryfikację danych o klientach;
- 4) dokonywanie analizy zdolności i wiarygodności kredytowej, ocenę jakości i skuteczności zabezpieczenia i wydanie odpowiedniej rekomendacji decyzji kredytowej (w ramach posiadanych uprawnień);
- 5) przygotowanie umów kredytowych;
- 6) uruchamianie kredytów;
- 7) bieżący kontakt z klientem;
- 8) prowadzenie monitoringu pojedynczych transakcji kredytowych (z uwzględnieniem podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie) tj. ekspozycji kredytowych udzielonych na działalność gospodarczą oraz rolniczą znajdujące się w sytuacji „normalne” „pod obserwacją” i „poniżej standardu” o łącznym zadłużeniu poniżej 500 000,00 zł oraz monitoringu ekspozycji dla osób fizycznych, którym udzielono kredytu mieszkaniowego, kredytu na cele konsumpcyjne, z wyjątkiem kategorii „wątpliwe” i „stracone”. Kierujący Jednostką operacyjną odpowiada za zapewnienie niezależności procesu monitoringu kredytowego;

przy czym, w celu ograniczania ryzyka operacyjnego, Bank wprowadził następujące mechanizmy:

- a) sporządzane monitoringi wraz z propozycją klasyfikacji podlegają opiniowaniu przez Komitet ds. monitoringu kredytowego i akceptacji Prezesa Zarządu;
- b) jeżeli konkretną ekspozycję kredytową monitoruje osoba, która przygotowywała analizę wniosku i rekomendację decyzji kredytowej to wynik monitoringu jest dodatkowo weryfikowany przez przełożonego;
- c) jeżeli pozyskania klienta a następnie analizy wniosku kredytowego tego klienta dokonuje ta sama osoba, to przed podjęciem decyzji kredytowej analiza jest dodatkowo weryfikowana przez przełożonego.

Cele strategiczne **ryzyka kapitałowego**.

I. Bank zobowiązany jest do utrzymania:

- 1) kapitału założycielskiego w wysokości nie niższej niż równowartość 1.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym;
- 2) sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
  - a) kapitał regulacyjny,
  - b) kapitał wewnętrzny;
- 3) współczynników kapitałowych na poziomie co najmniej:
  - a) współczynnik kapitału podstawowego Tier I – 4,5%;
  - b) współczynnik kapitału Tier I – 6%;
  - c) łączny współczynnik kapitałowy – 8%.

II. Po uwzględnieniu zaleceń nadzorczych i buforu kapitałowego zabezpieczającego oraz okresów przejściowych Bank powinien posiadać współczynniki kapitałowe, o których mowa w ust.1 w roku 2017 na poziomie:

- 1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I – 5,75%,
- 2) współczynnik kapitału Tier I – 10,25%,
- 3) łączny współczynnik kapitałowy – 13,25%,

Dodatkowo poszczególne poziomy współczynników są powiększone o bufor antycykliczny, (wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0%; wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez MF w drodze Rozporządzenia).

Długoterminowe cele kapitałowe Banku:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie, o którym mowa w pkt II) ppkt 3;
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie o którym mowa w pkt II) ppkt 2;
- 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie o którym mowa w pkt II) ppkt 1;
- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 69%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 11%;
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 90% funduszy Tier I;
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
- 9) przekazywanie na fundusze własne minimum 90% nadwyżki bilansowej;
- 10) posiadanie zaangażowania kapitałowego w kapitał zakładowy Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,50% sumy bilansowej Banku;
- 11) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3, 4 i 5;
- 12) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem kapitałowym:

Rada Nadzorcza:

- zatwierdza procedury wewnętrzne Banku dotyczące procesu zarządzania i planowania kapitałowego, w tym szacowania kapitału wewnętrznego;
- sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania decyzji ze strategią zarządzania kapitałem i planowania kapitałowego;
- ocenia czy działania Zarządu w zakresie zarządzania kapitałowego są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

Zarząd:

- odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego, w tym wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego;
- wprowadza podział realizowanych w Banku zadań w zakresie zarządzania ryzykiem kapitałowym;
- przekazuje Radzie Nadzorczej Banku okresową informację na temat wielkości funduszy własnych oraz wielkości wymogów kapitałowych przypadających na istotne rodzaje ryzyka;
- podejmuje czynności mające na celu zapewnienie odpowiedniej wielkości funduszy własnych do skali działania Banku i ponoszonego ryzyka.

Komórka Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości:

- monitoruje poziom funduszy własnych, identyfikuje potrzeby kapitałowe;
- ocenia stopień pokrycia funduszami różnych rodzajów ryzyka bankowego;
- wskazuje na rozwiązania zmierzające do efektywnego wykorzystania funduszy własnych;
- ocenia skalę zapotrzebowania Banku na zwiększenie funduszy własnych;
- opracowuje propozycje zmierzające do odpowiedniego alokowania funduszy własnych;
- wskazuje na sposoby ograniczania ryzyka, w przypadku pojawienia się zagrożeń związanych z brakiem adekwatności kapitałowej Banku;
- opracowuje informację zarządczą z zakresu kapitału wewnętrznego i poziomu wewnętrznego współczynnika kapitałowego;
- opracowuje propozycje aktualizacji procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego, w tym wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego;
- monitoruje poziom adekwatności kapitałowej;
- gromadzi dane finansowe, potrzebne do monitorowania adekwatności kapitałowej Banku;
- opracowuje informację zarządczą z zakresu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i poziomów współczynników kapitałowych;
- może wносить propozycje zmian do procedur wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego, w wypadku zaistnienia sytuacji specyficznej, której dotychczasowe procedury nie obejmowały.

Celem informacji zarządczej (SIZ) - jest dostarczenie informacji niezbędnych do bezpiecznego i efektywnego zarządzania Bankiem, uwzględniając kierowanie sytuacją finansową, monitorowanie i limitowanie ryzyka obciążającego Bank, a także realizacji kontroli wewnętrznej i dokonywaniu oceny działalności przez organy Banku, oraz kadrę kierowniczą.

W celu osiągnięcia zakładanych rezultatów działania SIZ, Zarząd określa:

- zakres przygotowywanej informacji oraz jej treść,
- nadawców i odbiorców,
- częstotliwość przekazywania informacji, o ile informacja jest przygotowywana cyklicznie,
- procesy i procedury informacyjne.

Za koordynację systemu informacji zarządczej w zakresie informacji dotyczących bieżącego działania odpowiada Komórka Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości (KRBS)

Za bezpośredni nadzór nad prawidłowością i skutecznością funkcjonowania systemu informacji zarządczej na dzień 31.12.2017 r. sprawował Wiceprezes Zarządu ds. Finansów.

Zgodnie z przyjętymi przez Zarząd Banku rozwiązaniami organizacyjnymi, zatwierdzonymi przez Radę Nadzorczą, monitorowanie poszczególnych ryzyk bankowych odbywa się przez pracowników Centrali:

- 1) Komórkę Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości (KRBS) – ryzyko płynności, ryzyko stopy procentowej, ryzyko operacyjne, i ryzyko zgodności,
- 2) Stanowisko Monitoringu, Restrukturyzacji i Windykacji (SKW) – ryzyko kredytowe, w tym zarządzanie ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie, ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, ryzykiem koncentracji, windykacją.
- 3) Stanowisko ds. Zgodności (SDZ) – ryzyko braku zgodności.

Funkcjonujące w Banku regulacje dotyczące ryzyk identyfikowanych w Banku, określają system i zakres raportowania i pomiaru ryzyka.

System raportowania w zakresie ryzyk bankowych reguluje szczegółowo „Instrukcja System Informacji Zarządczej w Banku Spółdzielczym w Ślesinie”.

Materiały informacyjne (raporty, informacje) dla Zarządu i Rady Nadzorczej sporządzają monitorujący ryzyko komórka/stanowisko.

Raporty, dotyczące poszczególnych ryzyk przekazywane są członkowi Zarządu nadzorującemu ryzyka w Banku (Prezesowi), który przedstawia je pozostałym członkom Zarządu.

W oparciu o raporty, sporządzana jest informacja zbiorcza, którą Zarząd przedstawia Radzie Nadzorczej.

Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymuje raporty w okresach:

- rocznych raportowane jest ryzyko braku zgodności, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) w zakresie poziomu wskaźnika LtV oraz pogłębiona analiza płynności długoterminowej,
- kwartalnych - ryzyko kredytowe, płynności, stopy procentowej i operacyjne.

Na proces zarządzania ryzykiem portfela kredytowego składa się:

1. Ustalenie pożądanej struktury portfela kredytowego.
2. Zapewnienie odpowiedniego poziomu dywersyfikacji ryzyka kredytowego.
3. Wprowadzanie mechanizmów ograniczających ryzyko kredytowe w tych obszarach, w których posiadanie przez Bank nadmiernych koncentracji (podmiotowych, branżowych, zabezpieczeń) wynika ze specyfiki prowadzonej działalności;
4. Identyfikacja i pomiar ryzyka poprzez:
  - 1) ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego (ogółem i w podziale na Jednostki operacyjne, przy czym Filia łącznie z WOK,
  - 2) ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych w kredytach ogółem, ocenę jakości portfela kredytowego (badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych ogółem oraz w poszczególnych segmentach klientów, branżach, zabezpieczeń),
  - 3) ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
  - 4) ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
  - 5) ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
  - 6) monitorowania kredytów zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
  - 7) analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
  - 8) analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji:
    - wobec pojedynczego podmiotu lub podmiotów powiązanych;

- w ten sam sektor gospodarczy (branżę) oraz wobec klientów prowadzących tę samą działalność;
  - w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia,
- 9) przeprowadzaniu testów warunków skrajnych;
  3. monitorowanie i kontrolę stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów;
  4. monitorowanie skuteczności działań windykacyjnych;
  5. ustalenie adekwatnego do potrzeb systemu informacji zarządczej;
  6. stosowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych poprzez:
    - 1) opracowanie i przyjęcie do stosowania procedur służących zarządzaniu ryzykiem wynikającym z określonych portfeli kredytowych, w tym dotyczących:
      - zarządzania ryzykiem koncentracji,
      - zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
      - zarządzania ryzykiem ekspozycji detalicznych,
    - 2) stosowanie limitów koncentracji zaangażowań,
    - 3) badanie stopnia przestrzegania wprowadzonych limitów i standardów postępowania (funkcja kontroli).

Analiza informacji z zakresu ryzyka EKZH zawiera dane na temat:

- 1) skali zaangażowania Banku w EKZH;
- 2) struktury portfela EKZH;
- 3) stopnia przestrzegania przyjętych limitów oraz przyczyn ich ewentualnego przekroczenia;
- 4) struktury jakościowej portfela EKZH oraz poziomu utworzonych rezerw celowych;
- 5) stopnia pokrycia EKZH zabezpieczeniami;
- 6) wyników i wniosków z przeprowadzonych testów warunków skrajnych;
- 7) oceny ryzyka związanego z finansowaniem długoterminowych aktywów.

Analiza informacji z zakresu portfela DEK zawiera dane na temat:

- 1) skali zaangażowania Banku w DEK;
- 2) poziomu i struktury portfela DEK;
- 3) stopnia przestrzegania przyjętych limitów;
- 4) poziomu i struktury jakościowej portfela DEK oraz poziomu utworzonych rezerw celowych;
- 5) skali odstępstw od przyjętych standardów kredytowania (wraz z analizą całego portfela kredytowego);
- 6) wyników testów warunków skrajnych;
- 7) wyników działań windykacyjnych w zakresie DEK (wraz z analizą całego portfela kredytowego).

Informacje raportowane z zakresu ryzyka płynności zawierają m.in. dane na temat:

- 1) struktury i stabilności źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
- 2) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 3) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności
- 4) poziomu aktywów nieobciążonych;
- 5) analizy wskaźników płynności;
- 6) ryzyka związanego z płynnością długoterminową;

- 7) wyników testów warunków skrajnych;
- 8) stopnia przestrzegania limitów.

Informacje raportowane z zakresu **ryzyka stopy procentowej** zawierają m.in. dane na temat:

- 1) struktury bilansu Banku z punktu narażenia na ryzyko stopy procentowej;
- 2) stopnia niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na ryzyko stopy procentowej w podziale na poszczególne stopy referencyjne;
- 3) poziomu ryzyka przeszacowania;
- 4) poziomu ryzyka bazowego;
- 5) analizy wskaźników;
- 6) powiązań z innymi rodzajami ryzyka;
- 7) wyników testów warunków skrajnych;
- 8) stopnia realizacji i przestrzegania limitów.

Informacje raportowane z zakresu **ryzyka operacyjnego** zawierają w szczególności:

- 1) informacje na temat wykorzystania założonych tolerancji/apetytu na ryzyko operacyjne danego rodzaju;
- 2) szczegółową charakterystykę ostatnich znaczących wewnętrznych zdarzeń rzeczywistych i strat z nimi związanych, w tym:
  - dane o zdarzeniach rzeczywistych bez i ze stratą, w tym podjętych działaniach korygujących te nieprawidłowości, które mają na celu uniknięcie ewentualnych strat związanych z ich pojawieniem się w przyszłości;
  - dane o zdarzeniach potencjalnych (zagrożeniach), które pozwalają na podjęcie działań zapobiegających ich występowaniu w przyszłości;
- 3) informacje, dotyczące istotnych zdarzeń zewnętrznych oraz prawdopodobieństwa zajścia takich zdarzeń w Banku i ich potencjalnego wpływu na Bank;
- 4) informacje pochodzące z innych wykorzystywanych w Banku narzędzi zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Informacje raportowane z zakresu **ryzyka braku zgodności** zawierają w szczególności:

- 1) zidentyfikowane ryzyka braku zgodności wraz z ich oceną oraz rekomendowanymi mechanizmami kontrolowania i ograniczania ryzyka, w tym informacje o zmianie profilu ryzyka;
- 2) podsumowanie wszystkich naruszeń compliance, które wystąpiły w okresie objętym raportem;
- 3) ocenę skuteczności rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub zawarte w poprzednim raporcie.

Informacje raportowane z zakresu **ryzyka kapitałowego** zawierają w szczególności:

- 1) poziomu, struktury i zmian w funduszach własnych;
- 2) poziomu uznanego kapitału;
- 3) poziomu i zmian współczynników kapitałowych, w tym struktury i zmian w aktywach ważonych ryzykiem;
- 4) poziomu i struktury kapitału wewnętrznego;
- 5) wyników testów warunków skrajnych;
- 6) realizacji przyjętych limitów alokacji;
- 7) realizacji planu kapitałowego.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategii i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka.

Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.

Procedury wewnętrzne określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwości monitorowania ich przestrzegania i raportowania.

Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku.

Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.

Bank określa wysokość limitów (w zależności od rodzaju ryzyka lub charakteru limitu) w oparciu o następujące przesłanki:

- 1) analizę historyczną stopnia wykorzystania limitu;
- 2) apetyt na ryzyko określony przez Radę Nadzorczą;
- 3) analizę wpływu zrealizowania się limitu w maksymalnej wysokości na sytuację finansową Banku;
- 4) wysokość ryzyka, którym jest obciążona pozycja objęta limitem.

Z zachowaniem limitów określonych w ustawie Prawo bankowe, Bank ustalił i weryfikuje wewnętrzne limity zaangażowań według kryteriów uwzględniających specyfikę ich działalności.

Procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem określają sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych, określają warunki akceptacji przekroczeń oraz sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów wewnętrznych.

Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych, dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość, zatwierdza Zarząd Banku.

Przekroczenia limitów wewnętrznych są monitorowane i poddawane szczegółowej analizie – zadania te wykonują komórki organizacyjne wskazane w procedurach szczegółowych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Informacje dodatkowe z zakresu systemu zarządzania Bankiem:

1. Zarząd Banku Spółdzielczego w Ślesinie składa się z trzech członków: Prezesa, Wiceprezesa ds. Handlu, Wiceprezesa ds. Finansów.
2. Politykę rekrutacji dotyczącą wyboru Członków Zarządu oraz ich wiedzy (w tym specjalistycznej), umiejętności i doświadczenia reguluje w Banku:
  - 1) „Procedura oceny kwalifikacji członków Zarządu oraz Zarządu Banku Spółdzielczego w Ślesinie”, zgodnie z którą:
    - a) wybór kandydata na członka Zarządu pełniącego funkcję Prezesa Zarządu poprzedzać musi obowiązkowo procedura indywidualnej oceny uprzedniej, rozpoczynająca się od wypełnienia przez kandydata ankiety zawierającej dane pozwalające na dokonanie oceny kryterium w zakresie reputacji i kompetencji. Rada Nadzorcza przed podjęciem uchwały wskazującej kandydata na Prezesa Zarządu zobowiązana jest do odebrania od osoby aplikującej stosownych zaświadczeń i oświadczeń dokumentujących stan wykształcenia i posiadanego doświadczenia zawodowego, a także przygotowanego przez kandydata planu rozwoju Banku. Rada Nadzorcza może zobowiązać kandydata do przedłożenia również innych dokumentów, wymaganych przez Komisję Nadzoru Finansowego,

niezbędnych do dokonania przez Komisję oceny kandydata na Prezesa Zarządu w celu wydania zgody na jego powołanie.

- b) wybór kandydata na członka Zarządu niepełniącego funkcji Prezesa Zarządu obowiązkowo poprzedzać musi wniosek Prezesa Zarządu o powołanie danej osoby do składu Zarządu, a także procedura indywidualnej oceny uprzedniej, rozpoczynająca się od wypełnienia przez kandydata ankiety zawierającej dane pozwalające na dokonanie oceny kryterium w zakresie reputacji i kompetencji. Rada Nadzorcza przed podjęciem uchwały powołującej kandydata na członka Zarządu zobowiązana jest do odebrania od osoby aplikującej stosownych świadczeń i oświadczeń dokumentujących stan wykształcenia i posiadanego doświadczenia zawodowego. Rada Nadzorcza może zobowiązać kandydata do przedłożenia również innych dokumentów w przypadku skierowania do Banku takiego żądania przez Komisję Nadzoru Finansowego.

2) Polityka kadrowa – zgodnie z procedurą rekrutacji i selekcji:

- a) Komórka Administracyjno – Kadrowa i Samorządu Banku poszukując kandydatów na wolne stanowisko pracy w pierwszej kolejności przeprowadza rekrutację wewnętrzną, informując pracowników o możliwości zatrudnienia na danym stanowisku,
- b) Kandydaci na stanowiska kluczowe podlegają obowiązującej w Banku ocenie odpowiedniości polegającej na weryfikacji posiadanych przez nich kwalifikacji i ich reputacji.

3. Strategia zróżnicowania wyboru Członków Zarządu, jego cele, zadania i zakres ich realizacji, została zawarta w różnych regulacjach opisujących rolę Zarządu w zarządzaniu Bankiem, m.in. w Statucie Banku, Regulaminie organizacyjnym Banku, Polityce ładu korporacyjnego Banku. W szczególności przedstawia ją „Regulamin działania Zarządu Banku Spółdzielczego w Ślesinie”.

- 1) Zgodnie z powyższym Regulaminem wszyscy członkowie Zarządu Banku, powinni posiadać kwalifikacje i doświadczenie zawodowe dające rękojmię prowadzenia działalności Banku oraz pozostawać z Bankiem w stosunku pracy związanym z pełnioną funkcją.
- 2) Członkowie Zarządu Banku posiadają kompetencje do prowadzenia spraw Banku wynikające z:
  - wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),
  - doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),
  - umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych funkcji.
- 3) Każdy z członków Zarządu Banku daje rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków.
- 4) Indywidualne kompetencje poszczególnych członków Zarządu Banku dopełniają się w taki sposób, aby możliwe było zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegialnego zarządzania Bankiem.
- 5) W składzie Zarządu Banku zapewniony jest udział osób, które wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego, niezbędnymi w zarządzaniu Bankiem na polskim rynku finansowym.

Do zakresu działania wspólnego dla wszystkich członków Zarządu oraz wynikających z niego uprawnień, obowiązków i odpowiedzialności należy w szczególności:

- 1) nadzorowanie i kierowanie komórkami i jednostkami organizacyjnymi, określonymi w strukturze organizacyjnej oraz wykonywanie dodatkowych zadań powierzonych przez Zarząd,
- 2) koordynowanie działań dotyczących nadzorowanej problematyki, nadzór nad realizacją budżetów, planów biznesowych oraz planów działalności,
- 3) współudział w tworzeniu strategii, planów oraz procedur operacyjnych Banku.
- 4) współudział w tworzeniu regulacji wewnętrznych Banku obejmujących zachodzące w nim procesy w sposób zapewniający wysoką skuteczność, bezpieczeństwo i zgodność z obowiązującymi przepisami prawa,
- 5) wydawanie zarządzeń regulujących działalność podległych komórek i jednostek organizacyjnych w zakresie nie zastrzeżonym dla kompetencji Zarządu lub innych organów Banku,
- 6) aprobowanie materiałów przedkładanych na posiedzenia Zarządu Banku przez podległe komórki organizacyjne,
- 7) sprawozdawanie na wniosek Prezesa Zarządu, Radzie Nadzorczej lub Zebraniu Przedstawicieli spraw będących w zakresie działania podległych komórek organizacyjnych,
- 8) uczestniczenie w posiedzeniach i pracach Zarządu,
- 9) informowanie Zarządu o najważniejszych sprawach Banku podlegających kompetencji poszczególnych członków Zarządu, a mogących mieć wpływ na działalność lub ogólną kondycję Banku,
- 10) realizowanie Uchwał organów Banku,
- 11) nadzór nad sprawnym funkcjonowaniem podległych komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk oraz ich wzajemnej współpracy,
- 12) aprobowanie wniosków kierowanych do Prezesa lub Zarządu dotyczących spraw kadrowych i płacowych podległych pracowników,
- 13) organizacja i sprawowanie nadzoru nad systemami bezpieczeństwa w zakresie nadzorowanej działalności.
- 14) informowanie Prezesa Zarządu o zagrożeniach w realizacji zadań wykonywanych przez bezpośrednio nadzorowane komórki organizacyjne oraz podjętych środkach zaradczych.
- 15) zawieranie w imieniu Banku umów cywilno-prawnych wspólnie z innymi członkami Zarządu, bądź pełnomocnikami Zarządu,
- 16) zapewnienie właściwej obsady kadrowej i ciągłości kadr o wysokich kwalifikacjach i kompetencjach w nadzorowanych obszarach funkcjonowania Banku,
- 17) podejmowanie decyzji w sprawach nie zastrzeżonych do decyzji Zarządu lub innych organów Banku.

Prezes Zarządu, podejmuje czynności formalne, wynikające z ogólnie obowiązujących aktów normatywnych oraz bezpośrednio zarządza:

- 1) Organizacją wewnętrzną,
- 2) Zasobami ludzkimi,
- 3) Systemem prawa wewnętrznego,
- 4) Systemem kontroli wewnętrznej,
- 5) Rejestrem Członków Spółdzielni,
- 6) Działalnością inwestycyjną,
- 7) Systemem informacyjnym,

- 8) Działalnością związaną z monitoringiem oraz windykacją ekspozycji kredytowych,
- 9) Systemem informacji zarządczej,
- 10) Procesami szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego Banku.

Nadzoruje zarządzanie ryzykami istotnymi i kapitałami w Banku.

Wiceprezes Zarządu ds. Handlu zarządza:

- 1) Działalnością handlową Banku,
- 2) Działalnością marketingową,
- 3) Rozwojem sieci i produktów,
- 4) Wizerunkiem Banku,
- 5) Ryzykiem kredytowym,
- 6) Ryzykiem operacyjnym,
- 7) Ryzykiem stopy procentowej,
- 8) Ryzykiem płynności średnio- i długoterminowej,

Wiceprezes Zarządu ds. Finansów zarządza:

- 1) Finansami Banku,
- 2) Systemem planowania i procesami planistycznymi,
- 3) Procesami tworzenia zysku,
- 4) Systemem informacji zarządczej (finansowej i ekonomicznej),
- 5) Systemami informatycznymi,
- 6) Systemem bezpieczeństwa informacji,
- 7) Ryzykiem płynności,
- 8) Ryzykiem kapitałowym (niewypłacalności).

4. Przepływ informacji na temat ryzyka kierowanych do Zarządu – został opisany powyżej.

5. Oświadczenie Zarządu na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem – w załączeniu do niniejszej informacji

6. Oświadczenie Zarządu na temat ogólnego profilu ryzyka związanego ze strategią działalności (kluczowe wskaźniki i dane liczbowe) – w załączeniu do niniejszej informacji.

7. Bank w roku 2017 nie posiadał w swojej strukturze komitetu zarządzania aktywami i pasywami, komitetu kredytowego i komitetu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

IV. Informacje dotyczące podmiotów, w których Bank posiada zaangażowanie kapitałowe.

Bank nie posiada zaangażowania kapitałowego, które mógłby zaliczyć do kapitału dodatkowego Tier I, a także pozycji kapitałowych pomniejszających ten kapitał.

V. Informacje dotyczące funduszy własnych.

1. Fundusze własne Banku obejmują:

- 1) kapitał Tier I;
- 2) kapitał Tier II.

2. Kapitał Tier I Banku obejmuje:

- 1) kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
  - a) wpłacony fundusz udziałowy,

- b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF,
  - c) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po uzyskaniu zgody KNF;
  - d) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
    - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
    - kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”,
  - e) kapitał rezerwowy,
  - f) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
  - g) w ramach innych przejściowych korekt kapitału podstawowego Tier I:
    - (ze znakiem minus) określoną wartość procentową funduszu z aktualizacji wyceny majątku trwałego;
    - (ze znakiem minus – co oznacza, że Bank usuwa z funduszy) określoną wartość procentową zysków z wyceny instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”,
- 2) pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
- a) określona wartość procentowa wartości niematerialnych i prawnych wyceniona według wartości bilansowej,
  - b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I, jeżeli KNF uznała, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku;
  - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
  - d) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
  - e) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy, których skutki nie zostały odniesione na fundusze,
  - f) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
  - g) pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I,
  - h) dodatkowe korekty wartości jako 0,1% sumy wartości wycenionych według wartości godziwej;
- 3) kapitał dodatkowy Tier I, który stanowi: instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52 CRR (aktualnie Bank nie posiada takich instrumentów);
- 4) pomniejszenia kapitału dodatkowego Tier I:
- a) określona wartość procentowa wartości niematerialnych i prawnych wyceniona według wartości bilansowej;
  - b) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,

- c) pozycje, które należy odliczyć od pozycji Tier II, których wartość przekracza wartość kapitału Tier II.

3. Kapitał Tier II Banku obejmuje:

- 1) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 63 CRR;
- 2) pożyczki podporządkowane (aktualnie Bank nie posiada);
- 3) rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem;
- 4) pomniejszenia kapitału Tier II:
  - a) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
  - b) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.

Bank nie posiada zaangażowania kapitałowego, które mógłby zaliczyć do kapitału Tier II, a także pozycji kapitałowych pomniejszających ten kapitał.

4. Bank przyjmuje następujące – maksymalne poziomy poszczególne, istotnych rodzajów ryzyka bankowego, wyrażone wielkością alokowanych funduszy własnych – limity alokacji kapitału:

- 1) na ryzyko kredytowe – **46%** funduszy własnych, z podziałem na:
  - a) kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe – **31%**,
  - b) dodatkowy wymóg kapitałowy - **15%**;
- 2) na ryzyko operacyjne – **8%** funduszy własnych, z podziałem na:
  - a) kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne – **7%**,
  - b) dodatkowy wymóg kapitałowy – **1%**,przy czym dopuszczalne jest przekroczenie limitów cząstkowych, jeżeli nie jest przekroczony łączny limit na ryzyko operacyjne;
- 3) na ryzyko koncentracji – **1%** funduszy własnych;
- 4) na ryzyko płynności – **2%** funduszy własnych;
- 5) na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej – **11%** funduszy własnych;
- 6) na ryzyko kapitałowe – **1%** funduszy własnych.

5. Na dzień 31.12.2017 r. Bank posiadał 1047 udziałowców, którzy posiadają 1255 udziałów, wartość jednego udziału wynosi 200 zł.

6. Według stanu na dzień 31.12.2017 roku fundusze własne Banku wynoszą:

- kapitał Tier I - 14.437.158 zł;
- kapitał Tier II - 100.000 zł.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do CRR
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	14 319 213	Art. 26 ust. 1
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	100 000	Art. 26 ust. 1 lit. f)
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane ażio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	61 810	Art. 486 ust. 2
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	14 481 023	
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)		Art. 34, 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	- 9 981	Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37, art. 472 ust. 4
26	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	-36 938	
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-46 919	
29	Kapitał podstawowy Tier I	14 537 158	
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	14 437 158	
49	W tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		Art. 486 ust. 4
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	100 000	Art. 62 lit c) i d)
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	100 000	
58	Kapitał Tier II	100 000	
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	14 537 158	
60	Aktywa wazone ryzykiem razem	44 566 275	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	27,35	Art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	27,35	Art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	27,54	Art. 92 ust. 2 lit. c)
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	61 810	Art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2, 5

Ujawnienia dotyczące instrumentów kapitałowych - nie dotyczy.

VI. Informacje w zakresie wymogów kapitałowych.

Bank Spółdzielczy w Ślesinie stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- 2) metodę podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego.

Rezultaty przeprowadzonego przez UKNF Badania i Oceny Nadzorczej oraz dodatkowych wymogów kapitałowych do utworzenia, będących wynikiem przeprowadzonej oceny – jeżeli na taką konieczność wskaże KNF – nie dotyczy.

Ujawnienia dotyczące bufora antycyklicznego – nie dotyczy.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2017 roku. Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z „Zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Ślesinie” oraz z „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Ślesinie”. W związku z wejściem w życie, zapisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych i towarzyszących mu standardów technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego, Bank zastosował w rachunku oceny adekwatności kapitałowej na dzień 31 grudnia 2017 r. zasady wynikające zarówno z przepisów unijnych, jak i obowiązujących przepisów krajowych, przy uwzględnieniu wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Bank spełniał wszystkie wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej.

Lp	Wyszczególnienie	Kwota w zł
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	60 342
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	247 696
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	164
4.	ekspozycje wobec instytucji	0
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	797 990
6.	ekspozycje detaliczne	92 019
7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	2 070 832
8.	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	10 674
9.	ekspozycje kapitałowe	86 969
10.	inne pozycje	198 616
	RAZEM	3 565 302

W celu ustalenia łącznej wartości oszacowanych wymogów kapitałowych Bank dokonuje zestawienia wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dotyczących zarówno Filaru I jak i Filaru II. Minimalny wymóg kapitałowy na dzień 31.12.2017 r. wyniósł 5 386 346,00 zł i jest wynikiem ryzyka ponoszonego przez Bank z Filaru I oraz Filaru II (1 164 000 zł).

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z Filaru II na 31.12.2017 r. wystąpił w kwocie 1 164 000 zł.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyk.

Wyszczególnienie	Kwota w zł
Ryzyko kredytowe	3 565 302
Ryzyko operacyjne	657 044
Pozostałe wymogi	0
Łączny wymóg na ryzyka Filaru I	4 222 346

Ujawnienia dotyczące bufora antycyklicznego – nie wystąpiło.

VII. Informacje w zakresie ryzyk bankowych.

1. Ryzyko kredytowe, w tym ujawnienie w zakresie korzystania z ocen zewnętrznych instytucji i oceny wiarygodności.

Dla wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli okres przeterminowania jest dłuższy niż 90 dni oraz przeterminowana kwota przekracza:

- a) w przypadku ekspozycji detalicznych - 500 złotych,
- b) w przypadku pozostałych klas ekspozycji - 3.000 złotych.

Bank tworzy rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- 1) kategorii "normalne" - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych;
- 2) kategorii "pod obserwacją";
- 3) grupy "zagrożone" – w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub "stracone", zgodnie z zasadami wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (...) wraz ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 r.

Wymagany poziom rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „normalne”, o których mowa w ust. 1 oraz do kategorii „pod obserwacją” wraz z odpisami aktualizującymi należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi może być pomniejszony o kwotę równą 25% rezerwy na ryzyko ogólne. Poziom rezerwy na ryzyko ogólne wynosił 100 000 zł.

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2017 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę ekspozycji w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2017 r. w zł	Średnia kwota w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. w zł*
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	432 247	430 282
2.	Ekspozycje samorządów regionalnych lub władz lokalnych	18 085 323	16 153 114
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	10 466	15475
4.	ekspozycje wobec instytucji	31 554 064	30 236 952
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	15 477 447	15 163 562
6.	ekspozycje detaliczne	1 543 030	1 568 682
7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	32 945 805	34 137 391
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	20 000	11 730
9.	ekspozycje kapitałowe	1 087 108	1 088 409
10.	inne pozycje	4 266 783	4 267 925
	RAZEM	105 422 273	103 073 520

*) Średnia ekspozycji kredytowych liczona jest jako średnia z czterech kwartałów 2017 r.

Bank odstępuje od monitorowania i ustanawiania limitów koncentracji w dany region geograficzny z uwagi na prowadzenie działalności tylko na terenie jednego województwa.

Struktura zaangażowania Banku w podziale na branże według stanu na dzień 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Branże	Wartość w zł
1.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	36 801 003,00
	Należności normalne	36 568 488,00
	Należności pod obserwacją	46 470,00
	Należności zagrożone	186 045,00
2.	Handel hurtowy i detaliczny	2 307 042,00
	Należności normalne	2 307 042,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
3.	Administracja publiczna i obrona narodowa	15 482 125,00
	Należności normalne	15 482 125,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie		54 590 170,00

Struktura ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2017 roku.

Z uwagi na brak możliwości przedstawienia terminów zapadalności z podziałem na kategorie ekspozycji, poniższe dane przedstawiono w podziale na sektory wg wartości nominalnej.

	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Instytucje rządowe i Samorządowe	Razem
bez określonego terminu	7 859 708,00	3 355 045,00	0,00	11 214 753,00
<=tygodnia	8 103 445,00	252 411,00	0,00	8 355 856,00
1 tydz.<=1 mc	29 169 870,00	409 777,00	118 305,00	29 697 952,00
1 m-c<=3 m-cy	140 730,00	1 335 488,00	875 671,00	2 351 889,00
3 m-cy<=6 m-cy	213 640,00	1 779 023,00	593 948,00	2 586 611,00
6 m-cy<=1 roku	822 300,00	4 228 815,00	1 187 896,00	6 239 011,00
1 roku<=2 lat	443 420,00	7 152 046,00	2 478 400,00	10 073 866,00
2 lat<=5 lat	620 860,00	14 064 377,00	5 518 905,00	20 204 142,00
5 lat<=10 lat	0,00	9 525 303,00	3 735 000,00	13 260 303,00
10 lat<=20 lat	0,00	2 705 228,00	974 000,00	3 679 228,00
Powyżej 20 lat	0,00	0,00	0,00	0,00
OGÓŁEM:	47 373 973,00	44 807 513,00	15 482 125,00	107 663 611,00

Struktura ekspozycji zagrożonych w podziale na branże.

	Ekspozycje zagrożone	Salda korekt wartości i rezerw	Ekspozycje po uwzględnieniu korekt
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	186 045,00	264 731,00	0,00

Uzgodnienie zmian stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji zagrożonych.

Opis rodzaju korekt wartości i rezerw	Saldo początkowe	Utworzenie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Wykorzystanie rezerwy	Saldo końcowe
Rezerwy celowe	302 756,00	18 209,00	4 836,00	0,00	316 129,00

Wartość ekspozycji zagrożonych, w tym przeterminowanych oraz kwoty korekt wartości rezerw w podziale na istotne obszary geograficzne – nie dotyczy z uwagi na obszar działania. Bank nie korzysta z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (ECAI).

2. Ryzyko operacyjne.

Wyliczanie wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego przez Bank, zostało uregulowane w regulacjach wewnętrznych, dotyczących zarządzania ryzykami, w tym ryzykiem operacyjnym, kapitałami oraz adekwatnością kapitałową.

1. Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne jest kapitał regulacyjny na to ryzyko, wyliczony zgodnie z metodą podstawowego wskaźnika (BIA), o której mowa w zał. nr 14 do Uchwały KNF nr 76/2010, §2 ust.1). Kwota wymogu kapitałowego wyliczona powyższą metodą na rok 2017 wynosiła 657 044 zł.

2. Dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne wyliczany jest na podstawie strat operacyjnych, w tym z tytułu ryzyka braku zgodności, poniesionych przez Bank w badanym kwartale z wykorzystaniem testu warunków skrajnych, który został szczegółowo opisany w „Zasadach zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Ślesinie”.

Przeprowadzając test, zakłada się trzykrotny wzrost wartości strat w badanym kwartale i bada w dwóch aspektach:

1) Jego wpływ na wykorzystanie wskaźnika BIA, tj. ocenę możliwości absorpcji szokowego wzrostu strat przez regulacyjny kapitał wewnętrzny Banku, według wzoru:

$\sum \text{strat z tytułu ryzyka operacyjnego w analizowanym kwartale} \times 3 / \text{wskaźnik BIA}$.

Za istotny wpływ uznaje się wykorzystanie wskaźnika BIA na poziomie >5%.

2) Jego wpływ na fundusze własne – kwota strat operacyjnych w badanym okresie pomnożona przez 3 nie powinna przekroczyć 2% funduszy własnych.

Jeżeli wartości, o których mowa w pktcie 1 lub 2 zostają dotrzymane, to Bank nie ma konieczności ustanowienia dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego i podejmowania działań ograniczających ryzyko.

Jeżeli przynajmniej jedna z wartości, o których mowa w pktcie 1 i 2 zostanie przekroczona i przekroczenie jest wyższe od regulacyjnego wymogu kapitałowego utworzonego na ryzyko operacyjne, o którym mowa w ust. 1, Bank tworzy dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego oraz rozważa podjęcie działań ograniczających ryzyko operacyjne Banku.

Kwotę dodatkowego kapitału regulacyjnego stanowi kwota przekroczenia wynikająca z wyższej wartości pktu. 1 lub 2, ponad wartość regulacyjnego wymogu kapitałowego.

W roku 2017 straty operacyjne w kwartale, przyjęte w testach warunków skrajnych jako 3krotność ich wartości nie przekroczyły kwoty wymogu regulacyjnego, wobec czego Bank nie miał potrzeby tworzyć dodatkowego wymogu kapitałowego.

Straty brutto z tytułu ryzyka operacyjnego, jakie wystąpiły w Banku w 2017 r., to były straty niezrealizowane (potencjalne) z rodzaju „Zakłócenia działalności banku i błędy systemów” i dotyczyły następujących kategorii zdarzeń:

- systemy – kwota strat 1 482,79 zł,

- bankomaty – kwota strat 549,43 zł.

Ryzyko wynikające ze zdarzeń operacyjnych, które wystąpiły w ciągu 2017 r. było niskie, na akceptowalnym poziomie, ale Bank niezależnie od powyższego stosował środki ograniczające ryzyko, m.in. poprzez aktualizację funkcjonujących w Banku procedur i systemów, rozwiązań organizacyjnych i kontrolnych.

W bieżącym roku nie wystąpiły w Banku zdarzenia, które mogłyby zagrozić bezpieczeństwu procesów operacyjnych w roku 2018.

3. Ekspozycje kapitałowe.

Podział ekspozycji ze względu na cele nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne), wg stanu na 31.12.2017 r. w zł.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1.	Akcje SGB-Bank S.A. w Poznaniu	0	783 800
2.	Bankowe papiery wartościowe wyemitowane przez SGB-Bank S.A. w Poznaniu	0	300 000

Zestawienie papierów wartościowych wg stanu na dzień 31.12.2017 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w zł.	Wartość rynkowa w zł (*)	Wartość godziwa w zł.
1.	Bankowe papiery wartościowe wyemitowane przez SGB-Bank S.A. w Poznaniu	302 314	0	302 314

(*) wyłącznie dla papierów notowanych na giełdzie

Rodzaje, charakter i kwoty ekspozycji w kapitałowych papierach wartościowych

Lp.	Rodzaj i charakter ekspozycji	Kwota ekspozycji
1.	Papiery notowane na giełdzie	Nie dotyczy
2.	Portfele papierów wartościowych niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym kapitałowych papierów wartościowych	Nie dotyczy
3.	Inne ekspozycje	Nie dotyczy

- 1) Zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym.
Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie posiada w portfelu papierów notowanych na giełdzie. W zakresie ekspozycji kapitałowych Bank nie posiada zrealizowanych zysków lub strat ze sprzedaży i likwidacji.
- 2) Kwota ogółem niezrealizowanych zysków i strat, łącznie niezrealizowane zyski i straty z przeszacowania oraz inne pozycje o podobnym charakterze zaliczane do odpowiedniej kategorii funduszy własnych.

Według stanu na 31.12.2017 r. Bank nie posiadał w zakresie ekspozycji kapitałowych niezrealizowanych zysków i strat, łącznie niezrealizowane zyski i straty z przeszacowania oraz inne pozycje o podobnym charakterze zaliczane do funduszy podstawowych i uzupełniających.

4. Ryzyko stopy procentowej.

Przez ryzyko stopy procentowej rozumie się możliwy negatywny wpływ zmian stóp procentowych na wyniki finansowe oraz w konsekwencji na kształtowanie się funduszy własnych Banku.

Ryzyko stopy procentowej w Banku dotyczy wszystkich pozycji bilansowych, które generują przychody odsetkowe, oraz pozycji pozabilansowych związanych z transakcjami kredytowymi.

Podstawowe założenia zarządzania ryzykiem stopy procentowej Banku:

- ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego to możliwość spadku/wzrostu dochodów odsetkowych spowodowana przewidywanymi lub nieoczekiwanymi zmianami rynkowych stóp procentowych.
- minimalizacja ryzyka związanego z możliwością zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku oraz określenie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem metod zarządzania tym ryzykiem w celu eliminacji zagrożeń nierównomiernej reakcji (elastyczności) różnych pozycji bilansowych, a także dochodów i kosztów, co w konsekwencji ma utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych oraz wypracowania pożądanego wyniku finansowego,

Bank w zarządzaniu stopami procentowymi kieruje się następującymi zasadami:

- a) do pomiaru ryzyka stopy procentowej wykorzystuje metodę luki,
- b) badaniu podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku,
- c) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, bazowym,
- d) Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez system limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów Banku.

Bank dokonywał pomiaru ryzyka stopy procentowej z częstotliwością kwartalną. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:

- co kwartał Zarządowi Banku,
- co kwartał Radzie Nadzorczej Banku.

Bank przeprowadza scenariusze testów warunków skrajnych.

Wyniki testów wpływu szokowej zmiany stóp procentowych na dzień 31.12.2017 r.

Przy założeniu spadku stóp bazowych o 200 punktów bazowych zmiana dochodu odsetkowego w skali roku zmieniłaby się o (-) 1 423 tys. zł, co stanowi 9,80% funduszy własnych, natomiast w przypadku wzrostu stóp bazowych o 200 punktów bazowych zmiana dochodu odsetkowego w skali roku zmieniłaby się o (+) 1432 tys. zł tj. 9,90% funduszy własnych.

5. Ryzyko płynności i pozycji płynnościowej.

1. Rola i zakres odpowiedzialności jednostek biznesowych oraz komitetów zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności.

Komórka monitorującą - *Komórka Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości* – wykonuje zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem zasad zarządzania ryzykiem płynności, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
- 2) zgłasza potrzebę zmian w polityce płynnościowej Banku;

- 3) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
- 4) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
- 5) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
- 6) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności
- 7) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
- 8) oceną poziomu ryzyka płynności;
- 9) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i wewnętrznego NSFR;
- 10) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
- 11) opracowywanie scenariuszy sytuacji kryzysowych;
- 12) opracowuje propozycje rekomendacji wydawanych przez Zarząd Banku dla komórki zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
- 13) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Komórka zarządzająca - *Komórka Księgowości i Rozliczeń* – wykonuje zadania związane z optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków oraz:

- 1) ustala stan rachunku na początek dnia bieżącego (bilans zamknięcia poprzedniego dnia);
  - i. na podstawie danych i dostępnych zestawień z bankowego systemu operacyjnego, ustala kwoty, która obciąży rachunek bieżący Banku w dniu bieżącym do godziny 15⁰⁰ oraz oszacowaniu kwoty która obciąży rachunek bieżący po godzinie 15⁰⁰;
  - ii. uwzględnienia dokonanych w danym dniu wypłat kredytów, depozytów i wpływów z tytułu założonych przez klientów lokat i spłat kredytów;
  - iii. ustala kwotę lokat bankowych w Banku Zrzeszającym zapadających w dniu bieżącym
  - iv. ustala kwot wpływów innych niż wymienione w pkt 2 i 3, np. wypłata wynagrodzeń oraz inne koszty;
  - v. oszacowuje przewidywane saldo zamknięcia na rachunku bieżącym na koniec dnia i podejmuje decyzji o założeniu lokat terminowych w Banku Zrzeszającym lub uzupełnieniu niedoboru środków.
2. Sposób pozyskiwania finansowania działalności.
  - 1) głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych oraz instytucji rządowych i samorządowych;
  - 2) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
  - 3) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
  - 4) finansowanie kredytów łącznie z majątkiem trwałym przez pasywa stabilne powiększone o fundusze własne przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
  - 5) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w

okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;

- 6) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
- 7) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie;
- 8) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

3. Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością.

Funkcje skarbowe są to zadania wykonywane przez komórkę zarządzającą, natomiast funkcje zarządzania płynnością są to zadania wykonywane przez komórkę monitorującą. Funkcje są w pełni scentralizowane.

4. Zasady funkcjonowania w ramach Zrzeszenia i Systemu Ochrony SGB.

Bank Spółdzielczy jest zrzeszony w Zrzeszeniu SGB i jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

Zadania wykonywane przez Bank Zrzeszający na rzecz Banku Spółdzielczego w zakresie ryzyka płynności:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych,
- 2) zabezpieczanie przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej,
- 4) prowadzenie rachunku bieżącego,
- 5) udzielanie kredytu w rachunku bieżącym oraz kredytu rewolwingowego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banku Spółdzielczego,
- 7) prowadzenie rachunku Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności,
- 13) posiada awaryjne plany na wypadek wystąpienia zakłóceń związanych z rozliczeniami międzybankowymi i płynnością śróddzienną,
- 14) dostarcza dodatkowych źródeł finansowania.

Zadania Banku Spółdzielczego w zakresie ryzyka płynności wynikające z przynależności do zrzeszenia:

- 1) posiada wystarczające ilości środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym, które zabezpieczą wypływy z rachunku bieżącego na koniec dnia operacyjnego,
- 2) nie pozyskuje finansowania od innych Banków Spółdzielczych,
- 3) nadwyżki środków gromadzi w Banku Zrzeszającym,
- 4) dokonuje zakupu aktywów wyłącznie za zgodą i pośrednictwem Banku Zrzeszającego,

5) utrzymuje w bilansie nadwyżki aktywów nieobciążonych, która pozwala na przetrwanie awaryjnej sytuacji przez 30 dni.

Obowiązki w zakresie ryzyka płynności wynikające z członkostwa:

- 1) wyznaczanie i utrzymywanie wskaźnika LCR na zasadzie indywidualnej,
- 2) utrzymywanie w bilansach nadwyżki aktywów nieobciążonych, która pozwala na przetrwanie awaryjnej sytuacji przez 30 dni,
- 3) zdeponowanie i utrzymanie środków na koncie Minimum Depozytowego,
- 4) wpłata na Fundusz Pomocowy służący do pomocy Uczestnikom w razie niebezpieczeństwa utraty płynności lub wypłacalności i zapobieżenia ich upadłości.
- 5) wnoszenie składek na pokrycie kosztów funkcjonowania spółdzielni.

5. Rozmiar i skład nadwyżki płynności.

Lp.	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki
1.	Norma krótkoterminowa ponad minimum (M1)	0,20
2.	Norma długoterminowa ponad minimum (M20)	2,93
3.	LCR ponad minimum	206%

6. Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR .

Lp.	Nazwa	Wielkość	Limit wynikające z przepisów
1.	Norma krótkoterminowa (M1)	0,40	Min. 0,20
2.	Norma długoterminowa (M2)	3,93	Min 1
3.	Wskaźnik LCR	286%	Min. 80%

7. Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności.

Lp.	Przedział płynności	Luka bilansowa prosta	Luka bilansowa skumulowana	Wskaźnik luki	Wskaźnik luki skumulowanej
1.	Przedział do 1 miesiąca	29 088 244,00	27 624 840,00	48,71	2,56
2.	Przedział do 3 miesięcy	683 095,00	28 307 935,00	1,41	2,46
3.	Przedział do 6 miesięcy	2 403 543,00	30 711 478,00	14,13	2,57

8. Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w Zrzeszeniu i Systemie Ochrony SGB. Możliwość pozyskania linii kredytowych, z których Bank może skorzystać w Banku Zrzeszającym:

- 1) kredyt obrotowy w rachunku bieżącym,
- 2) kredyt rewolwingowy,
- 3) kredyt średnio lub długoterminowy.

Mechanizm pomocowy funkcjonujący w ramach IPS:

- 1) Minimum Depozytowe – środki Banku ulokowane w Banku Zrzeszającym na rachunku Minimum Depozytowego, w celu zabezpieczenia bieżącej płynności Banku w przypadku jej chwilowej utraty,
- 2) Fundusz Pomocowy – fundusz utworzony w Spółdzielni w celu zabezpieczenia płynności i wypłacalności Uczestników oraz zapobieżenie upadłości.

9. Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank.

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- 1) niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- 2) przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyptyków pieniężnych Banku,
- 3) konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- 4) istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku,
- 5) ograniczone możliwości znalezienia innych źródeł finansowania, w szczególności na hurtowym rynku finansowym,
- 6) brak wypełniania wewnętrznych limitów systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa (pomimo braku konieczności ich spełniania na poziomie indywidualnym),
- 7) wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- 8) wadliwy stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- 9) niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych.

10. Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- 1) oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego i budżetowego
- 2) ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- 3) różne terminy wymagalności depozytów,
- 4) różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące itp.

11. Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności zaliczamy:

- 1) stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- 2) systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- 3) przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,

- 4) utrzymywanie Minimum depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- 5) określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,
- 6) systematyczne przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności przez pracowników jednostki zarządzającej systemem ochrony.

12. Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności.

- 1) płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
- 2) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 3) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 4) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 5) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 6) płynność płatnicza – zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 7) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”,
- 8) wskaźnik LCR/wymóg dotyczący pokrycia płynności – wskaźnik płynności krótkoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR;
- 9) wskaźnik NSFR/wymóg dotyczący stabilnego finansowania netto – wskaźnik płynności długoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR;
- 10) nadzorcze miary płynności – wskaźniki płynności i limity określone w uchwale KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności.

Pozostałe pojęcia są określone w procedurze wewnętrznej – Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Ślesinie.

13. Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą.

Bank nadwyżki środków lokuje wyłącznie w zakładanie lokat terminowych w Banku Zrzeszającym.

14. Wykorzystanie sposobów testów warunków skrajnych.

Testy warunków skrajnych wykorzystywane są w procesie zarządzania m. in. poprzez:

- 1) podejmowanie działań ograniczających ryzyko,
- 2) uwzględnianie ich w konstruowaniu planów awaryjnych,
- 3) uwzględnianie ich w wyznaczaniu poziomu limitów,
- 4) tworzenie dodatkowych wymogów kapitałowych.

15. Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych.

W Zasadach zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Ślesinie uwzględnione są zapisy znowelizowanej Rekomendacji P, plany awaryjne zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

16. Polityka utrzymania rezerwy płynności.

Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami (aktywa nieobciążone),
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
  - wykorzystania przyznanych linii kredytowych;
  - sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów;
  - pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego;
  - pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni;
  - przyrostu depozytów.

17. Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach zrzeczenia.

- 1) kwota możliwa do uzyskania z tytułu sprzedaży wyznaczonego portfela kredytowego – 20% kredytów,
- 2) potencjalna wielkość dodatkowych kredytów (wymienionych pkt. 8) możliwych do pozyskania z banku zrzeszającego,
- 3) kwota możliwa do uzyskania z Minimum Depozytowego – maksimum wkładu po zwolnieniu blokady lub w przypadku jej wyczerpania w formie lokaty płynnościowej ze środków Minimum Depozytowego, do wysokości 8% środków Minimum Depozytowego,
- 4) kwota możliwa do uzyskania z Funduszu Pomocowego – pożyczka płynnościowa (łącznie wysokość pomocy finansowej, udzielonej danemu Uczestnikowi, nie może być wyższa, niż 20% środków stanowiących Fundusz Pomocowy).

18. Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności.

Nadzorcze miary płynności- sporządzane codziennie i przekazywane Prezesowi Zarządu.

Wskaźnik płynności krótkoterminowej (LCR)- sporządzane codziennie i przekazywane Prezesowi Zarządu.

Dzienny raport płynności – sporządzane codziennie i przekazywane Prezesowi Zarządu.

Raport oceny ryzyka płynności - kwartalnie przekazywane na Zarząd i Radę Nadzorczą.

Pogłębiona analiza płynności długoterminowej – rocznie przekazywane na Zarząd i Radę Nadzorczą.

VIII. Informacje w zakresie dźwigni finansowej.

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

		Kwota mająca zastosowanie (w tys.zł)
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	110 370
2	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	810
3	Inne korekty	44
4	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	111 310

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych (w tys. zł)
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	110 509
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-44
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	110 465
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	1 621
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-810
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	110 465
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	14 375
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	111 310
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	12,91

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych (w tys. zł)
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	110 509
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	110 509
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	819
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	15 491
EU-7	Institucje	42 550
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	32 714
EU-9	Ekspozycje detaliczne	1 473
EU-10	Przedsiębiorstwa	11 995
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	132
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	5 335

4. Informacje jakościowe

1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego. Bank mierzy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w aktywach według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych, przy czym: - w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy Tier I, - wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana: od wartości nominalnej z uwzględnieniem współczynników konwersji.
2	Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Głównym czynnikiem który miał wpływ na wielkość współczynnika dźwigni to wzrost kapitału Tier 1 oraz aktywów.

IX. Informacje w zakresie polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze.

Postanowienia ogólne

Bank wprowadził Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Ślesinie Uchwałą Zarządu nr 228/2017 dnia 01.12.2017 r. zatwierdzoną Uchwałą Rady Nadzorczej nr 66/2017 dnia 14 grudnia 2017 roku. Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze obejmuje: 1) składniki stałe – wynagrodzenie zasadnicze zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją określone w umowie o pracę, nagrody jubileuszowe a także jednorazowe odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy lub inne świadczenia wynikające z przepisów Kodeksu pracy lub w Regulaminie wynagradzania pracowników zarządzających w Banku Spółdzielczym w Ślesinie, przysługujące na równych warunkach wszystkim pracownikom; 2) składniki zmienne – premię roczną, nagrodę roczną. Wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny. Stałe składniki wynagrodzenia stanowią na tyle dużą część wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzenia, przy czym stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100% w odniesieniu do każdej z osób zajmującej stanowisko kierownicze. Jednocześnie rekomendowana jest wysokość premii rocznej na poziomie 20% osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.

Bank może zastosować wyższy stosunek zmiennych składników wynagrodzeń do stałych składników wynagrodzeń, jednak nie wyższy niż 200%, na zasadach określonych w § 25 ust. 2 pkt 4) lit. b) i c) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dn. 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach oraz po spełnieniu łącznie następujących warunków:

1) wynik finansowy netto Banku na poziomie 150 % planu finansowego;

2) kapitały własne nie niższe niż 105% planu finansowego,

na co wymagana jest zgoda Zebrania Przedstawicieli podjęta większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, a w przypadku braku kworum wymagana jest uchwała podjęta większością 3/4 głosów.

Łączna wysokość premii rocznej przyznanej osobom zajmującym stanowiska istotne nie może ograniczać zdolności Banku do zwiększania jego funduszy własnych i nie może być wyższa, niż 15% rocznego, zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto Banku za dany rok podlegający ocenie.

Zgodnie z określoną w § 29 ust. 2 ww. Rozporządzenia zasadą proporcjonalności i przeprowadzoną przez Bank oceną kryteriów jakościowych i odpowiednich kryteriów ilościowych określonych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 604/2014 przez osoby zajmujące stanowiska istotne w Banku, rozumie się wyłącznie członków Zarządu, związanych z Bankiem umową o pracę, ponieważ:

- 1) Bank jest działającą na rynku lokalnym spółdzielnią, która nie jest znaczącą jednostką pod względem rozmiaru działalności i ryzyka związanego z prowadzoną działalnością oraz funkcjonującą w Banku struktury organizacyjnej;
- 2) Bank działa na terenie woj. wielkopolskiego, na terenie powiatów mogileńskiego, inowrocławskiego, radziejowskiego i włocławskiego zgodnie ze Statutem;
- 3) decyzje w zakresie inwestycji w instrumenty finansowe i kapitałowe oraz decyzje kredytowe powyżej 150 tys. zł są podejmowane tylko przez Zarząd;
- 4) tylko Zarząd ustala limity ograniczające narażenie Banku na ryzyko oraz decyduje o profilu podejmowanego ryzyka;
- 5) oprocentowanie depozytów jest ustalane uchwałą Zarządu Banku; możliwość indywidualnego podwyższenia oprocentowania (stopa negocjowana) należy do kompetencji Zarządu.

Zasady oceny efektów pracy Członków Zarządu

1. Podstawą oceny efektów pracy są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku, a także ocena indywidualnych wyników danego członka Zarządu.
2. Oceny efektów pracy członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza.
3. Ocena ta dokonywana jest po zakończeniu roku obrachunkowego, nie później niż do końca kwietnia roku następującego po okresie oceny, i obejmuje 3 lata, tzn. miniony rok obrotowy oraz dwa poprzednie lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależna od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością oraz zweryfikowany przez biegłego rewidenta wynik finansowy netto na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ocenę.
4. Ocena wyników całego Banku powinna obejmować koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.
5. Ocena efektów pracy członków Zarządu obejmuje m.in. wskaźniki Banku osiągnięte w latach podlegających ocenie w podziale na poszczególne lata w zakresie:
  - 1) zysku netto;
  - 2) zwrotu z kapitałów (ROE);
  - 3) wskaźnika kredytów zagrożonych;
  - 4) łącznego współczynnika kapitałowego;
  - 5) wskaźnika płynności LCR;
6. Oceniając indywidualne wyniki pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza bierze pod uwagę:
  - 1) efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie;
  - 2) pozytywną ocenę kwalifikacji;
7. W odniesieniu do kryteriów określonych w pkt. 5 członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie zostało zrealizowane na poziomie:
  - 1) co najmniej 80 % zysku netto w odniesieniu do założeń planu finansowego ;
  - 2) co najmniej 80% zwrotu z kapitałów (ROE) w odniesieniu do założeń planu finansowego;
  - 3) na poziomie nie wyższym niż 3% wskaźnika należności zagrożonych;
  - 4) nie mniej niż 14,5% współczynnika wypłacalności;
  - 5) na poziomie co najmniej 80% wskaźnika płynności LCR według stanu na koniec okresu podlegającego ocenie (wskaźnik wyliczany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB)
8. W przypadku kryteriów określonych w pkt. 6 członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w

okresie podlegającym ocenie:

- 1) dokonano pozytywnej oceny efektów pracy realizacji zadań członka Zarządu wynikających z zakresu jego obowiązków i odpowiedzialności;
- 2) uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji;

Rada Nadzorcza dokonuje oceny członka Zarządu Banku w formie uchwały, podejmowanej odrębnie dla każdego członka Zarządu.

Zasady przyznawania i wypłacania regulaminowej premii rocznej

1. Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia członka Zarządu Banku.
2. Na podstawie przeprowadzonej oceny Rada Nadzorcza podejmuje decyzję w formie uchwały o przyznania premii rocznej i jej wysokości dla poszczególnych członków Zarządu w przypadku oceny pozytywnej.
3. Premia roczna nie jest przyznawana w przypadku:
  - 1) negatywnej oceny pracy członka Zarządu,
  - 2) zagrożenia niespełnienia wymogów ostrożnościowych o których mowa w art. 142 ust. 1 Ustawy Prawo bankowe;
  - 3) zagrożenia upadłością;
  - 4) gdy członek Zarządu uczestniczył w działaniach, których wynikiem były znaczne straty Banku lub był odpowiedzialny za takie działania;
  - 5) nie spełnienia odpowiednich standardów dotyczących rękojmi bezpiecznego i ostrożnego zarządzania bankiem.

1. Przyznana członkowi Zarządu premia roczna wypłacana jest jednorazowo w formie pieniężnej, po podjęciu uchwały przez Radę Nadzorczą (nie później niż w terminie wypłaty przypadającego wynagrodzenia zasadniczego).
2. Ustanie stosunku pracy członka Zarządu Banku w okresie oceny nie powoduje pozbawienia go prawa do premii rocznej. W takiej sytuacji, ocena pracy członka Zarządu pod kątem wypłaty regulaminowej premii rocznej obejmuje wyłącznie okres zatrudnienia członka Zarządu Banku w trakcie okresu podlegającego ocenie.

Zbiornicze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń Zarządu, zawierające dane obejmujące:

- a) wartość wynagrodzenia Zarządu jako procentowy jego udział w wyniku brutto Banku, z podziałem na procentowy udział wynagrodzenia stałego i zmiennego oraz liczbę osób je otrzymujących:

	Staly składnik wynagrodzenia w zł	% udział do wyniku brutto	Zmienny składnik wynagrodzenia w zł	% udział do wyniku brutto	Liczba osób otrzymujących
Suma wynagrodzeń	326.772,00	24,15%	65.354,40*	4,83%	3

- b) wartość i formy wynagrodzenia zmiennego*:
65 354,40 zł - premia roczna, która została przyznana i wypłacona w 2018 roku, stanowi ona 4,83% wyniku brutto za rok 2017.
- c) wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą:
- część już przyznana – 0,00 zł
- i część jeszcze nie przyznana – 0,00 zł
- d) wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami: 0 złotych.
- e) nie dokonano również płatności, związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia przez członków Zarządu.

X. Informacje o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe.

Zasady oceny odpowiedzialności członków Zarządu i Rady Nadzorczej zgodnie z art. 22aa Ustawy Prawo Bankowe.

Rada Nadzorcza dokonała pozytywnej oceny następczej kwalifikacji członków Zarządu i Zarządu zgodnie z przyjętą „Procedurą oceny członków Zarządu oraz Zarządu Banku Spółdzielczego w Ślesinie”. W wyniku oceny Rada stwierdziła, że zarówno członkowie Zarządu, jak i Zarząd jako organ kolegialny, posiadają niezbędną wiedzę, umiejętności i doświadczenie niezbędne do pełnienia przez nich funkcji, a tym samym dają rękojmię należytego wykonywania swoich obowiązków. Rada Nadzorcza stwierdziła, że indywidualne kompetencje poszczególnych członków kolegialnego Zarządu uzupełniają się w taki sposób, że zapewniają odpowiedni poziom kolegialnego zarządzania Bankiem.

Zebrania Grup Członkowskich dokonały pozytywnej oceny następczej kwalifikacji członków Rady Nadzorczej, a Zebranie Przedstawicieli dokonało pozytywnej oceny następczej kwalifikacji Rady Nadzorczej jako organu kolegialnego, zgodnie z „Polityką oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej BS w Ślesinie” W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że członkowie Rady posiadają kompetencje do należytego wykonywania obowiązków nadzorczych poprzez posiadanie: wiedzy uzyskanej w wyniku odbytych szkoleń, doświadczenia nabytego w toku sprawowania funkcji zawodowych oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych funkcji. Zebranie Przedstawicieli dokonujące oceny Rady Nadzorczej uznało, że indywidualne kompetencje poszczególnych członków kolegialnej Rady uzupełniają się w taki sposób, że zapewniają odpowiedni poziom kolegialnego sprawowania nadzoru nad wszystkimi obszarami działania Banku.

XI. Informacje w zakresie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru, profilu ryzyka i skali działalności Banku.

Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach/stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli i stanowisko do spraw zgodności.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank. Komórki pierwszej linii obrony odpowiedzialne są za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami. Na drugą linię obrony składa się zarządzanie przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach i komórkach organizacyjnych niezależne od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie. Druga linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matryce funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i

krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnianie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:

1. skuteczności i efektywności działania Banku,
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniona jest:

1. funkcja kontroli, na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli,
2. stanowisko ds. zgodności, którego zadaniem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.
3. niezależna komórka audytu wewnętrznego – komórka Spółdzielni wykonująca zadania związane z przeprowadzaniem audytu w Systemie Ochrony.

Na wszystkich poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzegania.

XII. Informacje o aktywach obciążonych i wolnych od obciążeń.

Ujawnienia w zakresie aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń – nie dotyczy

Formularz A – Aktywa					
		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
		010	040	060	090
010	Aktywa instytucji zgłaszającej	0,00	0,00	0,00	0,00
030	Instrumenty kapitałowe	0,00	0,00	0,00	0,00
040	Dłużne papiery wartościowe	0,00	0,00	0,00	0,00
120	Inne aktywa	0,00	0,00	0,00	0,00
Formularz B – Zabezpieczenia otrzymane					
		Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia		
		010	040		
130	Zabezpieczenia otrzymane przez instytucję zgłaszającą	0,00	0,00		
150	Instrumenty kapitałowe	0,00	0,00		
160	Dłużne papiery wartościowe	0,00	0,00		
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	0,00	0,00		
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	0,00	0,00		
Formularz C – Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania					

		Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych	Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS
		010	030
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	0,00	0,00
D – Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne			

Ślesin, 18.06.2018 r.

Załącznik nr 1
do Informacji podlegających
ujawnieniu wg stanu
na dzień 31.12.2017 r

OŚWIADCZENIE
Zarządu Banku Spółdzielczego w Ślesinie

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. (CRR) art. 435 ust.1 lit. e) Zarząd Banku Spółdzielczego w Ślesinie oświadcza, że ustalenia opisane w „Informacji podlegających ujawnieniu na dzień 31.12.2017 roku” są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Ślesin, dnia 25.06.2018 r.

ZARZĄD
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO
w Ślesinie

OŚWIADCZENIE
Zarządu Banku Spółdzielczego w Ślesinie
na temat profilu ryzyka Banku

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. (CRR) art. 435 ust.1 lit. f) Zarząd Banku Spółdzielczego w Ślesinie oświadcza, że funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Ślesinie system zarządzania ryzykiem jest dostosowany do wielkości i profilu ryzyka Banku. Profil ryzyka, w tym tolerancja na ryzyko na dzień 31.12.2017 r. przedstawiały się następująco:

<i>Nazwa limitu</i>	<i>Wysokość limitu</i>	<i>Wartość na dzień 31.12.2017 r.</i>	<i>Stopień realizacji</i>
Ryzyko kredytowe			
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym	Max 3%	0,34%	11%
Udział portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	Max 65%	41,68%	64%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	Max 75%	50,04%	67%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem	Max 5%	0,26%	5%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	Max 6%	2,44%	41%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem	Max 5%	1,78%	36%
Ilość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania	-----	2 szt.	-----
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania	-----	392 tys. zł	-----
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania w relacji do średniej wartości portfela kredytowego obliczonej wg stanów z końca miesiący analizowanego okresu	-----	0,61 tys. zł	-----
Ryzyko operacyjne			
Kwota start w kwartale *3	Max 5%-(regulacyjnego wymogu kapitałowego)- na dzień 31.12.2017 r. jest to kwota 32 852,20 zł	3 533,46 zł	4%

Ryzyko płynności			
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M1	0	0	X
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M2	0	0	X
Kwota nadwyżki środków ponad kwotę środków wypełniających nadzorczą miarę płynności M1	-----	27 600 tys. zł	X
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie do 1 roku	0	0	X
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie powyżej 1 roku	0	0	X
Ilość przekroczeń limitu luki płynności skumulowanej (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych)	0	0	X
Ryzyko stopy procentowej			
Udział pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie bilansowej	Max 5%	1%	20%
Ryzyko kapitałowe			
Łączny współczynnik kapitałowy	Min 13,25%	27,54%	208%
Współczynnik kapitału Tier I	Min 10,25%	27,35%	267%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	Min 5,75%	27,35%	476%
Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych	Max 69%	53,70%	78%
Wskaźnik dźwigni finansowej	Min 10%	12,97%	130%

ZARZĄD
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO
w Ślesinie

[Podpis]